

PRESSEMEDDELELSE

1. maj markerer Gammel Estrup 100-året for Medhjælperloven

Man kan gå i arbejdernes fodspor, når Gammel Estrup Danmarks Herregårdsmuseum på Arbejdernes Internationale Kampdag sætter fokus på herregårdens mange ansatte og markerer 100-året for indførelsen af Medhjælperloven af 1921. Turen går både til skovarbejderhuset i herregårdsskoven Lunden og igennem tyendeudstillingen i herregårdens hovedbygning.

Deltagerne køres i hestevogn til den historiske skovarbejderbolig Mikkeldalshuset i herregårdsskoven Lunden, hvor man kan se, hvordan skovarbejderne levede og arbejdede omkring 1930. Dernæst guides deltagerne rundt i Gammel Estrups tyendeafdeling fra 1920'erne, og hele arrangementet slutter med en klassisk frokost i det fri bestående af øllebrød lavet på Herregårdskøkkenets store brændekomfur. Turen skal sætte fokus på herregårdens arbejdere og deres nye forbedrede livsvilkår, efter Medhjælperloven af 1921 blev indført:

”Medhjælperloven fra 1921 betød en markant forandring af forholdet mellem ansat og arbejdsgiver. Dette gjorde sig ikke mindst gældende på herregårdene, hvor der var mange ansatte. Med Medhjælperloven blev straffen for kontraktbrud fjernet, den forhadte skudsmålsbog blev afskaffet, og endelig blev det forbudt med korporlig afstraffelse af det voksne tyende. Alt dette betød, at tyendeforholdet på herregårdene efter 1921 nærmede sig et lønarbejderlignende forhold”, siger museumsinspektør Helle Ingerslev Kristensen og understreger, at forholdet mellem godsejeren og de ansatte stadig var ulige i forhold til nutidens standarder.

Arbejderne på Gammel Estrup

På herregårdene var antallet af ansatte svundet meget ind i tiden efter 1. Verdenskrig. Dels på grund af øget mekanisering og dermed et mindre behov for hænder i arbejdet, dels på grund af mange herregårdes dalende økonomiske velstand i perioden. Det gjorde sig også gældende på Gammel Estrup, hvor adelsfamilien Scheel havde boet gennem århundreder:

GAMMEL ESTRUP
DANMARKS HERREGÅRDSMUSEUM
THE DANISH MANOR & ESTATE MUSEUM

Randersvej 2
8963 Auning
Danmark

T +45 8648 3001
F + 45 8648 3181
post@gammelestrup.dk
www.gammelestrup.dk

Protector:
Hans Kongelige Højhed
Prins Joachim

”På Gammel Estrup var der fortsat herskab og tjenestefolk i 1921 under hofjærgemester Christen Scheel, der sidenhen blev kendt som den sidste greve. For tyendet betød de færre hænder blandt andet, at husjomfruen Ottilie Olesen sammen med et par kokkepiger stod for al madlavning for både herskab og de ansatte. I skoven var de fast ansatte skovarbejdere mere perifert knyttet til herregården end de ansatte i hovedbygningen, og det har givet lidt mere frihed til Niels Brøsted og familien, der flyttede ind i Mikkeldalhuset i 1933”, forklarer Helle Ingerslev Kristensen.

Praktisk

- Arrangementet foregår 1. maj kl. 11-14. Mødested ved Gammel Estrups p-plads.
- Turen er ikke velegnet for gangbesværede, dagen foregår under åben himmel, så beklædning efter vejret anbefales. Coronapas er nødvendigt.
- Tilmelding til museumsinspektør Helle Ingerslev Kristensen senest 28. april på hik@gammelestrup.dk / T 8795 0711.
- Pris for arrangement inklusive kaffe og øllebrød: 100 kr. betales på dagen.

For yderligere information kontakt museumsinspektør og naturvejleder Helle Ingerslev Kristensen på T 8648 3001 / 2447 8803 eller hik@gammelestrup.dk.

De bedste hilsener

Gammel Estrup Danmarks Herregårdsmuseum

Gammel Estrup benytter Arbejdernes Internationale Kampdag den 1. maj til at fortælle historien om herregårdens arbejdere og Medhjælperloven af 1921, der fik afgørende betydning for de ansattes livs- og arbejdsvilkår. Her ses de ansatte ved Gammel Estrup foran hovedbygningen for cirka 100 år siden. Foto: Gammel Estrup Danmarks Herregårdsmuseum.

Første maj inviterer Gammel Estrup på en tur i fodsporene på herregårdens arbejdere. Turen går blandt andet med hestevogn til det lille skovarbejderhus Mikkelsdal. Foto: Gammel Estrup Danmarks Herregårdsmuseum.

Fakta om Gammel Estrup

- Efter mere end 600 år i samme families eje blev herregården i 1926 solgt, og Gammel Estrup - Jyllands Herregårdsmuseum blev oprettet i Gammel Estrups hovedbygning i 1930. Museet hedder i dag Gammel Estrup Danmarks Herregårdsmuseum og er en selvejende institution.
- Gammel Estrup er et statsanerkendt specialmuseum og beskæftiger sig i det daglige med de danske herregårde, og alt hvad dertil hører af herskab og tjenestefolk, arbejderboliger, iskældre, alléer, skove, marker og kulturlandskab, indretningskultur, malerkunst, møbler mm.
- Gammel Estrup er hjemsted for Dansk Center for Herregårdsforskning, som drives i et samarbejde mellem Gammel Estrup, Aarhus Universitet, Nationalmuseet og Arkitektskolen Aarhus.
- Museets største formidlingsaktiviteter er 1700-talsfestivalen i juni måned og juleaktiviteter i forbindelse med udstillingen *Jul for herskab og tjenestefolk*. Desuden har museet en aktiv kulturtjeneste for børn og unge.
- Gennemsnitligt er besøgstallet på museet omkring 100.000 om året. Der er åbnet hele året bortset fra helligdagene i julen, januar måned samt mandage i vinterperioden. Museet har billetsamarbejde med nabomuseet Det Grønne Museum. Gammel Estrup har knap 600.000 besøgende online hvert år.
- Personalet består i det daglige af omkring 15 personer – heraf 8 fastansat. Museumsdirektør Britta Andersen har ansvaret for den daglige ledelse.
- Gammel Estrups Netværk blev stiftet i 2006 og har ca. 150 medlemmer, der yder en frivillig indsats i forbindelse med museets mange, årlige formidlingsaktiviteter.
- For mere information tjek www.gammelestrup.dk, www.facebook.com/gammelestrup, www.instagram.dk/gammelestrup eller kontakt museet på T 86 48 30 01 eller post@gammelestrup.dk.